

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽUVININKYSTĖS ĮSTATYMO NR. VIII-1756 14, 17 IR
27 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-1205“ PROJEKTO
(TAP NR. 19-170(2); TAIS NR. 18-12663(3))**

2019-03-22 Nr. NV-831

Vilnius

1. Projekto rengėja – Aplinkos ministerija (AM)

2. Projekto tikslas – pateikti Seimui Vyriausybės išvadą dėl Seimo narių K. Mažeikos, M. Majausko, V. Vingrienės, A. Gaidžiūno pateikto Įstatymo projekto, kuriuo siekiama:

- suderinti verslinę ir mėgėjų žvejybą vidaus vandenyse leidžiant verslinę žvejybą Kuršių mariose, Nemuno žemupio polderiuose ir privačiuose vandens telkiniuose, o kituose vidaus vandens telkiniuose – tik specializuotąją žuvų, kurių neišnaudoja žvejai mėgėjai, rūšių (seliavų, stintų, upinių nęgių ir migruojančių ungurių) žvejybą;
- panaikinti išlygą, leidžiančią prekiauti vidaus vandenyse sugautomis neverslinio dydžio žuvimis;
- apriboti verslinę žvejybą Baltijos jūros priekrantėje 300 m nuo jūros kranto linijos, 3 km spinduliu nuo Klaipėdos valstybinio jūrų uosto šiaurinio ir pietinio molų galų ir 1 km spinduliu nuo Šventosios upės žiočių, išskyrus specializuotąją žuvų rūšių (stintų, strimelių ir grundalų) žvejybą, taip siekiant užkirsti kelią žalos žuvų ištekliams bei bioįvairovei darymui.

3. Dabartinė situacija:

- šiuo metu verslinę žvejybą reglamentuoja Žuvininkystės įstatymas. Žvejybos jūrų vandenyse reglamentavimo priemonės nustato Europos Sąjungos (ES) teisės aktai, o priemonės, kurių nereglamentuoja ES teisės aktai, nustato žemės ūkio ministras arba jo įgaliota institucija. Žvejybos vidaus vandenyse reglamentavimo priemonės nustato aplinkos ministras;
  - vadovaujantis Žuvininkystės įstatymo 3 ir 6 str. nuostatomis, AM formuoja vidaus vandens žuvų išteklių naudojimo ir kontrolės (priežiūros) politiką, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja (prižiūri) jos įgyvendinimą, žuvininkystės tyrimus vidaus vandenyse bei nustato verslinės žvejybos limitus vidaus vandenyse. Žemės ūkio ministerijos (ŽŪM) įgaliota institucija atsakinga už verslinės žvejybos vidaus vandenyse kvotų paskirstymą ūkio subjektams;
  - pagal šiuo metu nustatytą reglamentavimą, Kuršių mariose, polderiuose ir privačiuose vandens telkiniuose leidžiama visų žuvų verslinė žvejyba, upėse – stintų, migruojančių ungurių ir nęgių žvejyba, ežeruose ir tvenkiniuose – seliavų, stintelių žvejyba ir žvejyba žuvų dusimo metu. Atsižvelgiant į verslinės žvejybos žalingą poveikį žuvų ištekliams, Žuvininkystės įstatymo 14 str. yra nustatyti verslinės žvejybos apribojimai mažesniuose kaip 200 ha vandens telkiniuose. Baltijos jūros priekrantėje ir didesniuose vidaus vandens telkiniuose įstatymu žvejyba neribojama;
  - Žuvininkystės įstatymo nuostatomis suteikta išimtis prekiauti vidaus vandenyse sugautomis neverslinio dydžio žuvimis (iki 10 proc. nuo bendro laimikio kiekio vienetais);
  - AM pažymi, kad mėgėjų žvejyba sukuria didesnę vertę, lyginant su versline žvejyba. Vien tik mokesčio žuvų išteklių atkūrimui ir saugojimui už tą patį sugautų žuvų kiekį žvejai mėgėjai sumoka apie 10 kartų daugiau. Už mėgėjų žvejybos leidimus žvejai mėgėjai 2018 m. sumokėjo 1,670 mln. Eur., už žvejybos kvotas žvejai verslininkai 2018 m. sumokėjo 146 tūkst. Eur. Žvejai mėgėjai sugauna 1700–3000 t žuvų, žvejai verslininkai – 1000–1500 t žuvų.

4. Projekto esmė – siūloma:

- pritarti Įstatymo projekto 1 str. (14 str. pakeitimas), kuriuo leidžiama verslinė žvejyba Kuršių mariose, Nemuno žemupio polderiuose ir privačiuose vandens telkiniuose [*panaikinant galimybę vykdyti verslinę žvejybą vandens telkiniuose, didesniuose kaip 200 ha*], kituose valstybiniuose vidaus vandens telkiniuose – tik specializuotoji selių, stintų, nęgių ir migruojančių ungurių žvejyba;

- iš esmės pritarti Įstatymo projekto 2 str. (17 str. pakeitimas – *dėl siūlomo verslinės žvejybos apribojimo Baltijos jūros priekrantėje, tik žuvų migracijai svarbiausiose teritorijose*), tačiau pasiūlant Seimui jį tobulinti – siūloma 1 km [*vietoj 3 km*] spinduliu nuo valstybinio Klaipėdos jūrų uosto šiaurinio ir pietinio molų galų ir 0,5 km [*vietoj 1 km*] spinduliu nuo Šventosios upės žiočių uždrausti žvejybą bet kokiais žvejybos įrankiais intensyviausios žuvų migracijos metu nuo rugpjūčio 1 d. iki spalio 31 d., bet neriboti [*vietoj siūlymo „apriboti“*] verslinės žvejybos likusioje Baltijos jūros priekrantės dalyje 300 m atstumu nuo Baltijos jūros kranto;

- nepritarti Įstatymo projekto 3 str. nuostatomis (27 str. pakeitimas – *dėl siūlomo draudimo prekiauti vidaus vandenyse sužvejotomis neverslinio dydžio žuvimis*) dėl šių priežasčių: (1) 75 proc. Kuršių marių priklauso Rusijos Federacijai, kuri kasmet intensyvina verslinę žvejybą šiame vandens telkinyje; (2) žvejybos įmonės, aukciono būdu įgydamos teisę į žvejybą, turėjo lūkesčių, kad galės parduoti iki 10 proc. šalutinio laimikio; (3) žvejybos įmonės vykdo prisiimtus išpareigojimus iš Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo finansuojamuose projektuose, todėl pajamų, kurias žvejybos įmonės gautų parduodamos apie 10 proc. šalutinio laimikio, sumažėjimas įtakotų įmonių ekonominio gyvybingumo rodiklius ir gali įtakoti atitinkamų sankcijų taikymą; (4) šalyje nesukurta infrastruktūra žuvų atliekų ir menkaverčių žuvų sandėliavimui bei perdirbimui, todėl yra didelė tikimybė, kad šalutinis laimikis bus parduodamas šešėlinėse rinkose; (5) AM užsakymu praėjusiais metais atlikti moksliniai tyrimai ir pateiktos rekomendacijos, kaip sumažinti saugomų žuvų rūšių ir neverslinio dydžio žuvų šalutinį laimikį Kuršių mariose. Atsižvelgiant į mokslininkų rekomendacijas, bus keičiamas žvejybos reglamentavimas;

- iš esmės pritarti Įstatymo projekto 4 str. (*dėl Įstatymo įsigaliojimo*), tačiau pasiūlant Seimui jį tobulinti – vadovaujantis Teisėkūros pagrindų įstatymo nuostatomis ir tuo, kad perleidžiamosios teisės naudoti verslinės žvejybos įrankius priekrantės žvejybai žvejams yra suteiktos iki 2019 m. pabaigos, siūloma Įstatymo projekto 2 str. įsigaliojimą nustatyti 2020 m. sausio 1 d.

5. Derinimas: remiantis 2019 m. vasario 26 d. Vyriausybės kanceliarijos tarpinstituciniame pasitarime (protokolo Nr. 9) priimtais sprendimais ir kovo 1 d. įvykusiame suinteresuotųjų institucijų (AM ir ŽŪM) pasitarime pasiėktu kompromisu (*dėl Įstatymo projekto 2 str. – siūloma nustatyti mažiau ribojančią verslinės žvejybos Baltijos jūros priekrantėje reguliavimo priemonę – žvejybos apribojimą intensyviausios žuvų migracijos metu nuo rugpjūčio 1 d. iki spalio 31 d. vietoj pradiniam projekte siūlyto žvejybos apribojimo „ištikus metus“*), teikiamas patikslintas projektas.

Lieka neatsižvelgta į dalį Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2019 m. vasario 14 d. išvadoje Nr. NV-439 pateiktą tikslinamojo pobūdžio pastabų, nenurodomos neatsižvelgimo į jas priežastys.

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatomis – projektas tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina, bet atitinka biologinės įvairovės išsaugojimo siekį.

Vėluojama pateikti Vyriausybės išvadą Seimui 18 savaitė.

7. Dalykinio vertinimo išvada – siūlome rengėjams įvertinti Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės antrinėje išvadoje pateiktą pastabą. Atsižvelgiant į tai, kad teikiamas projektas yra suderintas tarp Aplinkos ir Žemės ūkio ministerijų, siūlytina projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje (B dalyje).